

TORONTÁI

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Az interparlamentáris bizottság egyik szekcióját állandósítják.

Beograd, jun. 16.

Az összes bizottságok ma délelőtt erős munkában voltak, hogy tető alá hozzák a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatokat.

Az interparlamentáris-bizottság is egész délelőtt dolgozott és abban állapodott meg, hogy a könnyebb ügykezelés végett három albizottságra oszlik.

A három albizottság politikai, közgazdasági és igazságügyi lesz. A politikai bizottság tagjai: Ninesity külügyminiszter, Jovanovity Ljuba, Jovanovity Vása, Jovanovity Jóe (földm.), Trumbity Anté dr., Marinkovity Vója (dem.), Sality Ali (muz).

Ez a bizottság állandó jellegű lesz és bármilyen internacionális jellegű konferencia lesz a jövőben, ebből a bizottságból fogják delegálni a tagokat politikai szakértökként.

Az interpellációk egész sorát intézték ma az egyes miniszterekhez. A legfontosabb a Radics-párt indítványa, amely az alkotmány 136. szakaszának megváltoztatására irányul. Ez a szakasz a sajtó elleni rendszabályokról szól.

Pasity miniszterelnök gyöngéldése még egyre tart. Ma sem jött be hivatalába a miniszterelnök, akitől beavatott emberek úgy tudják, hogy testileg nagyon gyöngének érzi magát.

Angliát keményen szorítják Kinában.

London, jun. 16.

Anglia néhány nappal ezelőtt jegyzéket nyújtott át a kínai kormánynak, amelyben óva inti a kínai kormányt attól, hogy ne töltsön az idegenek inzultálását, mert a szövetséges hatalmak kénytelenek lennének erővel fellépni a kínai kormány ellen.

A jegyzéknek annyi hatása volt, hogy a hangszai katonai kormányzó kiáltványt boesátott ki a néphez, amelyben nyugalomra intette a lakosságot, felhívta figyelmüket arra a lehetőségre, hogy további zavar-

gások esetén Anglia csapatokat fog küldeni Kinába.

Tegnapra azonban már oly hatalmas tömeg tüntetett a kínai külügyminisztérium előtt, hogy a kormány nem fogja megállíthatni a kitörőben lévő vihart. A tüntetők az Angliával való diplomáciai viszony azonnali megszüntetését követelték és az angoloknak adott koncessziók megsemmisítését.

A tüntetésről a Reuter távirati iroda megjegyzi, hogy a legnagyobb tüntetés volt, amit eddig Kinában láttak.

Beniczky kitöltötte a rágalmazás miatt kapott büntetését.

Budapest, jun. 16.

Beniczky Ödön volt belügyminiszter, mint ismeretes, két héttel ezelőtt kormányzósértés miatt letartóztatták.

Ma volt tizenégy napja, hogy Beniczky fogságban ül. A ma betöltött két hetet az ügyészség a rágalmazás vétsége miatt még régebben kirótt büntetésébe számította be. Beniczky ma kezdte meg a párbajvétség miatt kapott nyolc napos

büntetését és csak annak leülése után helyezik kormányzósértésért előzetes letartóztatásba.

Az „Ujság“ betiltásának hatálytalanságáért, hir szerint, több kormánypárti képviselő fog intervénálni a miniszterelnöknél. Beavatottak állítják, hogy a miniszterelnök Pakocs Józseffel már érintkezésbe is lépett és kérte, hogy álljon el az ez ügyben bejegyzett interpellációtól.

A sajtótörvényjavaslat vitája.

Beograd, jun. 16.

A sajtótörvényjavaslatot vitató albizottság tegnap az egész napon át folytatta a törvénytervezet vitáját, amelyet nagyjából be is fejezett. Több tag javaslatára megváltoztatták, módosították a törvényjavaslat egyes rendelkezéseit.

Igy a nők szövetsége kívánságára a szerkesztőkről szóló szakaszt megváltoztatták olyképpen, hogy szerkesztő nő is lehet, ha a többi feltételeknek megfelel.

Elfogadta az albizottság azt az indítványt is, hogy a szerkesztő nem lehet országgyűlési képviselő.

A hetvenedik szakasz a lap megszüntetéséről intézkedik és kifejti, hogy egy újság megjelenését akkor lehet megakadályozni, ha közzétételre kötelező bírói ítéletnek, vagy helyreigazításnak nem ad helyet.

A 94-ik szakasz dr. Janity javaslatára úgy módosították, hogy a sajtótörvény megjelenéséig elkövetett sajtóvétségeket a régi sajtótörvény alapján bírálják el.

Szmodelj indítványát, hogy az állam kártérítést adjon a lapvállalatnak, ha a rendőrség elkövető határozatát a bíróság hatálytalanítja, elvetették.

Markovity Lázár dr. javaslatára büntető eselekménynek mondták ki a javaslatban, ha egy lap a királyi családról karikatúrákat hoz.

Janity Vojislav dr. indítványára egy szakaszt iktattak be a javaslatba, mely szerint a lapok büntetőjogi felelősség nélkül teljes vagy részleges lefolyását közölhetik a nemzetgyűlésnek, vagy az önkormányzati közgyűlésnek.

A ma délelőtti ülésen újlag felolvasták a törvényjavaslat teljes szövegét. A plénum a közeli napokban tárgyalja le a törvénytervezetet.

TÖZSDE

Június 16.

Beograd. Amstérdam 2315, Berlin 1365, Bécs 806-50, Genf 1112, London 2989, Milánó 220, Newyork 5220, Páris 271, Prága 169-80.

Zürich. Berlin 122-62, Budapest 72-55, Newyork 515 és egynyelced, Prága 1525, Wien 72-62 és fél, Varsó 99-25, Szófia 375, Bukarest 270, Beograd 897-50, London 2503, Páris 2477-50

Budapest. A gabonatözsden a rozst 415-el, a takarmányárpát 330-al, a sört 420-al, a tengerit 310-el, a korpát 240-el jegyezték.

Bírói függetlenség.

Aki meg akar győződni arról, hogy valamely állam kulturája és belső megerősödése mily fokot ért el: annak a figyelme semmiesetre sem kerülheti el az ország bíróinak morális és anyagi helyzetét. Az a bírói kar, amely a morális és materiális függetlenség minél több attributumával van felruházva, nem csak dísz, hanem egyik legfőbb erőssége az államnak, a valóban független bíróság emeli a külföld előtt az állam tekintélyét és hitelét és a belföld igazi konszolidációjának, közbiztonságának és kereskedelmének egyik legfontosabb talpköve.

A bírói kar jogviszonyai mostanában várnak nálunk rendezésre és ezt a rendezést az állam érdekében csak egy motívum irányíthatja: a bírói függetlenségnek minden tekintetben való teljes és tökéletes megvalósítása. A bírónak magas szentes hivatása gyakorlásánál éreznie és tudnia kell, hogy ezt a hivatást semmiféle érdek és semmiféle szempont meg nem zavarhatja, hogy őt az elmozdíthatatlanság mindennél erősebb joga megvédi bárhonnán érkező ellentétes akarattal szemben. A bíró, aki esztendő tapasztalatai révén megismeri a vidék népének szokásait és erkölcsait és aki ezeket a tapasztalatokat ítélkezésében a jogszolgáltatás javára értékesíti, nem tehető ki annak, hogy az áthelyezhetőség damoklesz-kardja függjön fölötté és hogy — akár átmenetileg is — a bírói függetlenség elvén az ő személyén keresztül rést üssenek. A bírói tekintélyt a nép minél teljesebb tisztelete adja meg és a jogkereső közönségben sem szabad felébrednie annak a gondolatnak, hogy a szilárd bírói piedesztálról egyik vagy másik bíró elmozdítható legyen.

És amilyen fontos a bírói elmozdíthatatlanság elve, épp annyira lényeges kelléke a bírói függetlenségnek a megfelelő anyagi dotáció is. A bírónak nem szabad anyagi gondokkal küzdenie, mert ítélkezésének pártatlansága csak akkor lehet tökéletes, ha ő maga, tul a hétköznapi kiesnyes gondjain, nyugodt lélekkel és meg nem zavart tekintettel egyedül az idegen ügy elvi igazsá-

gába mélyedhet bele. A népek ismernie sem szabad a szegény bíró fogalmát, a nép ne csak „a” bírót, hanem bíróját lássa maga előtt, akit minden tekintetben tökéletesen függetlennek kell tudnia és aki a tekintély legnemesebb formájában jelenik meg előtte. Ahol az állam így becsüli meg a bírói hivatást, ott a jog szilárd uralma áldást is hoz az országra.

A mi bírói karunk ma is egyik legfőbb disze és erőssége az államnak. Önfeláldozással, nehéz viszonyok között, megközelíthetetlen erkölcsi magasságban élnek ideális hivatásuknak és tartják erős kezükben a jogszolgáltatás nagy állami érdekét. Az az állam, amelynek ilyen bírói kara van, kétszeres kötelességet teljesít a legtökéletesebb bírói függetlenség megvalósításával.

Megalakul a demokrata-párt főbizottsága.

Beograd, jun. 16.

A demokrata-párt központi főbizottsága holnap délután öt órakor tartja alakuló ülését. A főbizottságnak Setyevov Szlavko és Mihajlovity Ljuba bányászati képviselők lesznek a vajdasági tagjai.

Tárgyalják a hadirokkant-törvényt.

Beograd, június 16.

A törvényhozó-bizottság szekciója, amely a hadirokkant törvényjavaslatot vitatja, tegnap egész nap dolgozott. Így kilátás van arra, hogy két-három napon belül befejezik a javaslat vitáját.

A javaslat első pontjának szövegét elhalasztották, mert úgy kívánják ezt elintézni, hogy oly értelme legyen, hogy mindazt, amit a rokkantak számára tesz az állam, azt érdemeik elismeréséül teszi.

Lonsarevics (Radics) azt javasolja, hogy kihagyandó a törvényjavaslatból az a rendelkezés, amely az SHS királyság rokkantjairól beszél, minthogy ilyenek még nincsenek és így ennek a megnevezésnek semmi értelme nincsen. A többség azonban elvetette a javaslatot.

Az ellenzék az ötödik fejezetet úgy kívánja megváltoztatni, hogy a hadisegélyüket csak azon rokkantak vehethetik el a jövőben, akik ok nélkül adják meg magukat az ellenségnek.

Agatonovity (dem.) indítványára elfogadják, hogy az ország területén tartozkodó szövetséges államok hadirokkantjai ugyanolyan elbírálásban részesülnek, mint a milyenben a mi rokkantjainkat részesítik az illető országban.

A bizottság elfogadta Agatonovity másik indítványát is, hogy a rokkantsági mérték leszállításánál ne legyen az egyes, a rokkantsági fokból kikerülőket, akik esetleg állami hivatalnokok, alkalmazásukból elbocsátani.

A bizottság tegnap a törvényjavaslat harmincegy pontját vitatta meg. A kilencedik pont szövegét, amely a rokkantak gyógykezeléséről szól, egyelőre elhalasztották. Az ülést ma délelőtt folytatják

Horvátországban üldözik a radikálisokat.

Panaszok a független demokrata vezetőtisztviselők ellen.

Beograd, jun. 16.

A törvényhozó-bizottság szekciói rövid megszakításokkal, szinte szakadatlanul dolgoznak a törvényjavaslatok elkészítésén. A szkupstina csak hosszabb szünetekkel folytatja munkásságát, aminek oka főleg az, hogy nincs megfelelő anyag előkészítve, amit tárgyalhatna és ennek jövőbeni megakadályozását célozza az albizottságok gyorsított munkássága, melynek révén a szkupstina zavartalanul fog működhetni. A sajtótörvényjavaslat elkészítése már a befejezéshez közeledik és hamarosan a törvényhozó-bizottság teljes ülése elé kerül. Hasonló stádiumban van még több törvénytervezet, amelynek letárgyalása szintén rövid idő kérdése.

Pasity miniszterelnök, aki gyengélkedése miatt már két napja a lakását őrzi, szintén melegen érdek-

lődik a törvényhozó-bizottság működése iránt és arról naponként informáltatja magát.

A politikai élet ezernyi más kérdése jelenleg háttérbe szorultak. A horvát megegyezés és a Radics-párti mandátumok igazolási ügye holtpontra van, a két fontos kérdésnek tegnap nem voltak újabb momentumai.

A radikális képviselői klub tegnap a Horvátországban felmentett tisztviselők ügyével foglalkozott, akiket a független demokrata vezetőtisztviselők állítólag azért bocsájtottak el állásukból, mert a radikális és más pártok köteleibe tartoznak. Tegnap ez ügyben egy különleges küldöttség is érkezett Beogradba, hogy intervenáljon az ok nélkül és jogtalanul felmentett tisztviselők visszahelyezése érdekében.

Új politikai gyilkosság Szófiában.

Szofia, jun. 16.

Tegnap este hét óra felé újra halálosvégű politikai gyilkosság történt a város közepén, nyílt utcán.

Panosó Mihajló, a makedon szervezet egyik vezérének ismeretlen tettes agyonlőtte. A gyilkosság a Vitoska és Gletstonov-utca keresztezésénél történt, de azért meglehetősen néptelen helyen és így eshetett meg, hogy Panosó Mihajló holtteste kö-

zel két óráig feküdt az utcán, míg a járőrök rátaláltak.

Panosó Mihajló Todor Alekszandrov párthívei közzé tartozott, de később elpártolt tőle és a másik frakcióhoz pártolt.

A Makedon Komité végrehajtó osztálya ma délelőtt távirati kommunikét adott ki, amelyben bejelenté, hogy Panosó Mihajlón a komité rendelkezéseit hajtották végre.

Az interparlamentáris konferencia SHS delegáltjainak ülése.

Beograd, június 16.

A washingtoni interparlamentáris konferenciára kiküldendő bizottság tagjai tegnap ülést tartottak, amelyen dr. Nincicity külügyminiszter is résztvett.

Setyevov Szlavko dr. felolvasta az alakuló ülés jegyzőkönyvét, majd dr. Trumbics javaslatára kéri fogják az Interparlamentáris Unió központjától Genfben, hogy az eddigi ülések jegyzőkönyveit küldjék meg az SHS delegációnak, egytá bejelentik a konferencia megalakulását.

Dr. Markovity Lázár azt indítványozza, hogy a bizottság Washingtonban a tárgyalásra kerülő kérdéseknél egységesen lépjen föl. Főleg azon kérdéseknél, amelyek általánosan fontos érdekűek, ezek a lezserelés kérdése és a kisebbségek ügye.

Minthogy ez az első eset, hogy az amerikai körökkel érintkezésbe jut az SHS állam, fontosnak tartja, hogy erős sajtópropagandával irányítsák a figyelmet gazdasági és pénzügyi politikánkra.

A konferencia ma délután folytatja ülését.

A noviszádi tőzsde anketja. A noviszádi tőzsde a közeljövőre anketot tervezett annak megtárgyalására, hogy a noviszádi tőzsdén célszerű volna-e bevezetni a határidős vételeket. A becskerekai kereskedelmi és iparkamara javaslatára az anketot szeptemberre halasztották.

Elkészült Németország biztonsági javaslata.

Berlin, jun. 16.

Németország biztonsági javaslata, melyet a francia jegyzékre válaszképpen fognak elküldeni, elkészült. A jegyzéket még nem hozták nyilvánosságra, de egyes részletek már kiszivárogtak és ezekből megállapítható, hogy hangja udvarias lesz és elüt attól a szokatlan diplomáciai hangtól, amelyet a francia jegyzékek meghonosítottak.

A magyar nemzetgyűlésből

Budapest, jun. 16.

Bethlen István miniszterelnök, aki, mint ismeretes, vasárnap este érkezett vissza Genfből, ma délelőtt megjelent a nemzetgyűlésen. Az egységes-párt tüntető melegséggel fogadta a miniszterelnököt.

Parlamenti körökben bizonyosra veszik, hogy Bethlen még a mai ülésen tájékoztatni fogja a nemzetgyűlést genfi útjának eredménye felől.

Az ellenzéki képviselők oda nyilatkoztak, hogy Bethlen magatartásától teszik függővé további állásfoglalásukat. A Somogyi és Baesó ügyben beterjesztett interpellációt, hír szerint, visszavonják, ha a miniszterelnök beszéde reményt adna az ellenzéknek arra, hogy a jövőben más elbánásban fognak részesülni a kormány részéről.

HIREK

— jun. 16.

A királyi pár Bitoljban. A királyi pár tegnap érkezett meg Bitoljba, ahol kirándultak a Kaimakesalan hegyre, ahol 1916-ban véres küzdelmek folytak le. A király itt megmutatta a királynének azokat a helyiségeket is, ahol a háború folyamán mint trónörökös lakott.

Kinevezés. Ivosevity Szávát, a becskerekai Bégapart állomás főnökét a közlekedésügyi minisztérium a szubotocai vasutigazgatóságához helyezte át. Helyébe Becskerek-Bégaparra Bradvarovity N. eddigi igazgatósági raktárfőnököt nevezte ki.

Június 21-én lesz a vrsaci kereskedők és iparosok tiltakozó gyűlése. A vrsaci kereskedők és iparosok tiltakozó gyűlését, az egész Vajdaságra kiterjedő mozgalmat irányító noviszádi Lloyd julius 12-ében állapította meg. A vrsaci kereskedők és iparosok kérelmére a tiltakozó gyűlés idejét megváltoztatták és annak lefolytatását június 21-ikére tűzték ki.

Mi történt a világegyetemben?

Ez év elején egy csillagász jelezte, hogy a föld a világűrbe való haladása közben valami idegen bolygó hatásai alá került, amely abban nyilatkozik meg, hogy a föld a nap körüli útját gyorsabban teszi meg. Előre jelezte, hogy ennek következménye lesz az időjárás megváltozása. Kánikulai meleg lesz májusban, ami be is következett, hideg lesz a nyár, ellenben tőből nagy melegek lesznek októberben és decemberben. Ez utóbbi valószínűségére felhozta, hogy már harminc éve decemberben nyári meleg volt, úgy hogy bizonyos helyeken, például Romániában a Fekete-tengerben még december közepéig lehetett fürödni.

A csillagászti jóslat kezd beigazolódni. A nap-nap után beköszöntő nagy hidegek, szélviharok, hűvös őszi reggelek, hideg esték oly rendellenességek, amelyeknek kulesát egy ismeretlen bolygóban keresik a csillagászok. Általában a háború előtti megjelenése a Halley-üstökösnek, az ezzel járó hőhullámok, esetleg végzetesen befolyásolhatták az emberiség sorsát is s azóta az időjárás rendkívüli szélsőségeket mutat fel. Nincs egy rendes tél s hiányzik a rendes nyár, a tavasz beleolvadt egyrészt a télbe, másrészt a nyárba, az ős pedig olykor túlmeleg, olykor túlhideg, csapadék azonban kevés.

A szófiai bíróság in kontumáciam ítélt. A szófiai bíróság elhatározta, hogy a külföldön tartózkodó földmives- és kommunista-párti vezetők Atanackov Nedelykó, Todorov Koszta, Obov Alekszander és még számosan mások ellen in kontumáciam fog ítéletet hozni.

Az országos grandrabbi becskerekai tartózkodásáról szóló tudósításunkból tévesen kimaradt Salzman Lajos főkéntor neve, akinek gyönyörű éneke a templomban valósággal elbűvölte a közönséget.

Képkiallítás. A Vojvodina-szálló kistermében a becskerekai festőművészek kiállítását rendeznek, amely nyitva lesz június 16—22-ig délelőtt 9—1 és délután 4—6-ig.

Katonai behívások. A becskerei katonai parancsnokság július 30-ikára két hónapi fegyvergyakorlatra hívta be a következő becskerei önkéntes őrmestereket: Vaszilyevity Sándor, Koosz Ferdinánd, Sztakity Kraszoje, Graf János, Pollák Imre, Notaros Blagoje és Weisz István Bernát. Julius 15-ikén a következő tartalékos tisztek és orvosok kezdik meg a négyhetes fegyvergyakorlatot: Kolarov Zsiva tart. gyal. kapitány, Lambity Láva tart. gyal. hadnagy, dr. Iványi Ferenc, dr. Kaiganity Petar és dr. Jagoda Gyula orvosok. További behívások várhatók.

Befejezőben a novibecsej—dragutinovói út építése. Novibecsej és Dragutinovó között eddig nem volt közvetett utast. Esős időben, különösen télviz idején, járhatatlanná vált a földes megyei út és a vendégharaszthaló sár sokszor hetekre elzárta a két községet egymástól és csak vonaton voltak megközelíthetőek. Ennek az állapotnak vetett véget a megye, amikor néhány héttel ezelőtt megkezdte a két virágzó község között a köves út építését. A munkálatok ma már befejező stádiumba jutottak és az út néhány napon belül teljesen elkészül. A megyei mérnöki hivatal részéről minden intézkedés megtörtént az út megnyitására vonatkozólag.

Megkezdődött a sorozás. Ma reggel 7 órakor vette kezdetét az 1905 korosztálybeliek sorozása. Sor alá állott a mai napon ötven katonaköteles, akik közül harminckettőt találtak katonai szolgálatra alkalmasnak.

A Tudományos Akadémia hódoló felirata a kormányzóhoz. Budapestről jelentik: A Tudományos Akadémia Berzeviczy Albert elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Horthy Miklós kormányzót ért támadásokkal foglalkozott. Az ülés felháborodással vette tudomásul a rágalmatokat és tisztele jeléül hódoló feliratot intéz a kormányhoz.

Az okmánybélyegcsalókat elítélték. A beogradi esküdtsek tegnap tárgyalta Petrovity Milován és Voisláv volt állami egyedárusági tisztviselők bűnpörét, akik a forgalomból kivont okmánybélyegeket az állam kárára értékesítették. A bélyegbevételekénél ugyanis a két testvér ellopott egy millió értékű okmánybélyeget és azt értékesítette. A bíróság a két testvért tizenöt évi fegyházra ítélte.

Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Megszűnt a budapesti rádióállomás. A magyar posta rádióadó-állomása megszűnt: tegnap este rendezte bucsuhangversenyét s a hangversenyek adását ezzel egyelőre megszüntette. Ünneplés keretében között megszünt az a rádió közönségtől és mindaddig nem rendeznek több koncertet, amíg a most készülékekben levő magyar rádiórendelet meg nem jelenik. A rádiórendelet kibocsátására pedig valószínűleg csak ősszel kerül a sor. A postának a Gyáli-úton levő egyik épületében van a rádió kísérleti állomás és itt adták a koncerteket.

Elnapolták Vajdity cukorgyári répaátvevő perét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, jun. 16.

A becskerei törvényszék büntető tanácsa tegnap delután folytatta Vajdity György cukorgyári répaátvevő bűnügyének tárgyalását.

Somorjai Mihály tóbai földmivest hallgatta ki elsőnek a bíróság. Négy vagon répaszállítmányra kapott pénzt, amelynek kétharmadrészét Vajditynak adta át.

Korom István tóbai földmives három nem létező vagonzállítmánynak vette fel az árat, amelyből hat-ezer dinárt fizetett ki az elsőrendű vádlottnak.

A következő vádlott, akit kihallgatott a tanács, Turi András tóbai földmives, aki két vagonra kapott illetéktelenül pénzt és ebből négyezer dinárt adott át Vajditynak.

Aranyos Pál két vagonra, Tóth József pedig három vagonra kapott nagyobb összeget a cukorgyári pénztárnál, melynek kétharmadrészét kifizették a répaátvevőnek.

Biacsi István novacernjai földmives egy vagon árat vette fel illetéktelenül és az egész összeget átadta Vajditynak. Beismeri, hogy Fessl József, Letonai József, Tancos Ferenc, Samu János és Biacsi Márton nevére is nem létező szállítmányokat fizettetett ki magának. Az öt másodrendű vádlott mindenben meg erősítette Biacsi Márton vallomását.

A bíróság ezután áttért a beidézett tanúk kihallgatására. Báthori Imre cukorgyári főkönyvelő szerint a cukorgyár harminckét vagonnal kapott kevesebbet, mint amennyit kifizetett és egy jelentős összegű kárt szenvedett. A harminckét vagonon kívül még tizenkét vagon hiányzik abból a mennyiségből, amit Vajditynak szállítani kellett volna. Az a tizenkét vagon, amely a vádlott szerint porladási mennyiség, a harminckét vagonba számítva nincsen.

Elmondotta, hogy a répaátvétel kétféle módon történik. Vagy a kiküldött répaátvevő veszi át a termelőtől a termést, vagy pedig a gyár közvetlenül. Az első esetben az átvevő leméri, irást állít ki róla, melynek alapján előzetes ellenőrzés nélkül kifizetik a feltüntetett összeget. A második esetben a termelő a

gyár címére küldi be a repát, ahol megmátsárlják és utána kifizetik. Vajdity úgy követte el a csalásait, hogy a termelőktől átvett és a gyár által már kifizetett szállítmányokból küldött be időnkint vagonzállítmányokat, amelyeknek árat a gyár abban a hiszemben, hogy termelők küldik be, gyanútlanul kifizette.

Névtelen feljelentés alapján jöttek rá Vajdity üzelmére és a megindított nyomozás igazolta a vádat.

Heller Rezső repafelügyelő kihallgatása után Pavlovity Gyóka dr., a cukorgyár képviselője a vállalat nevében bejelentette, hogy nem kívánja a vádlottak megbüntetését és a kár megtérítését.

Mivel az ügyész továbbra is fenntartotta a vádat, a tárgyalást ennek dacára folytatták.

Priska István novacernjai, Megyeri Mihály és Somorjai Mihályné kihallgatása után Bunity bíró tanácselnök kérdést intézett a védőkhöz, nincse valami kívánságuk a bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag.

Mijajev Luka dr., az elsőrendű vádlott védője a cukorgyár múlt évi és folyó esztendei üzleti könyveinek a bemutatását kéri, hogy megállapíthassák, történt-e károsodás és milyen összeg erejéig. Hasonlóképpen kéri a répaátvételi könyvecskéket bemutatását, a kamara által delegált szakemberek kihallgatását arra vonatkozólag, hogy a porladási mennyiség a repánál mennyi lehet és az egyik cukorgyári igazgató, valamint Báthori Imre főkönyvelő kihallgatását.

Mrkusity Josif dr. a két Biacsi, Somorjai, Fessl, Tancos, Samu és Letonai védője csatlakozik Mijajev előterjesztéséhez, kiegészítve azzal a kívánsággal, hogy a cukorgyár bemutassa a váltókat, amelyeket a kára fedezetéül vett fel az érdekeltektől.

Kardos Samu dr.-nak, a többi vádlott védőjének a bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag nem volt észrevétele.

A tanács a védők előterjesztésének nagyrészt helyt is adott és elnapolta a tárgyalást.

nár Ferenc kárpótolja a házassága alatt ért anyagi veszteségeért. A lap szerint Fedák sokezer dollárnyi kártérítést kér. Molnár Ferenc Darvas Lilit, a nála harminc évvel fiatalabb színésznőt akarja feleségül venni, azonban nem hajlandó teljesíteni Fedák Sári tulzott követelését. Az irónak Polónyi Dezső, míg feleségének Fábian Béla országgyűlési képviselő az ügyvédje. A válópör fejleményeit nagy érdeklődéssel várják.

* Uj szörmeüzlet és szücsmühely Noviszádon. A jugoszláviai közönség előtt előnyösen ismert Nettel Salo bécsi szücsmester társult Noviszád első szabóüzlet tulajdonosával és Nettel és Farkas cég alatt Kr. Petra u. 27. sz. alatt szörmeüzletet és mühelyt nyitottak. A mai számunkban levő hirdetésükre felhívjuk a közönség figyelmét.

A sajtótörvényjavaslat parlamenti előadói.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jun. 16.

A sajtótörvényjavaslat többségi előadója a parlamentben Popovity Relja lesz, míg a kisebbség különvéleményét dr. Zsanity fogja ismertetni.

Ujabb kommunista-pert tárgyalnak Szófiában.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Szófia, junis 16.

A haditörvényszék megkezdte a kommunisták pörének tárgyalását. Ez alkalommal azok a letartóztatottak kerültek a vádlottak padjára, akiket a legutóbbi bombamerénnyel kapcsolatban fogtak el. A vádlottak között van három nő is. A per fővádlottja Atanaszjev. A beidézett tanúk száma meghaladja a hatvanat.

A hatalmas vádanyagra való tekintettel a tárgyalás előreláthatólag egy-két hétig fog tartani.

Riport

a régi Becskerekről.

1895 jun. 16.

Vasárnap. A lap nem jelent meg.

1905 jun. 16.

Kanokon Radu Ignya szóváltás közben apját egy kapával leütötte, aki azonnal szörnyethalt.

A kamarák kongresszusa.

Mennyi a Bánság kivitele.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, jun. 16.

Mint minden évben, úgy az idén is kongresszusra ülnek össze a kamarák és az exportőregyesület kiküldöttei, hogy megtárgyalják a kivitel nehézségeit, megállapítsák miképpen lehetne könnyítéseket bevezetni és általában milyen módon lehetne az akadályok elgördítésével, az exportot nagyobbítani.

A nagy jelentőségű kongresszus, amely számottevő szerepet töltt be a kivitel megerősítésért folytatott mozgalomban, augusztus, vagy szeptember hónap folyamán lesz Beogradban.

A bánsági kereskedelmi és iparkamarában nagy előkészületeket tesznek a kongresszusra. Egyre-másra gyűjtik az adatokat, hogy a bánsági exportról minél áttekinthetőbb és pontosabb képet nyerjenek. A legmegbízhatóbb források utján szerzik be az adatokat, számokat, melyekből összetevődik az ország rész fejelet kivitele.

A Bánság, mint minden évben, a mostani őszi és tavaszi szezonban is jelentős mennyiségű árut fog exportálni és ennek útját van hivatva egyengetni, megkönnyíteni, esetleg olesóbbá tenni a beogradi kongresszus, melynek határozatai elé élénk érdeklődéssel tekintenek az érdekeltek.

Orient Bioskop

Kedden, június 16-án 7 és 9 órákor

REPRIZI

REPRIZI

LENGYELVÉR.

Jegyek elővételben kizárólag a mozi pénztáránál kaphatók.
Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Estherd Natália regénye nyomán, I. és II. rész 10 felv. egyszerre. A főszerepekben PETROVITY SZVETISZLAV, Loth Ilia, Bojda Juci, Matyasovszky Ilona.
Jön! GRIFFITH monumentális filmje! Jön!

Sport

Nemzetközi mérkőzés Becskerekén.
Csütörtök délután 6 órákor a vasutasok pályáján nemzetközi mérkőzés lesz. A Wiener Sportklub „Ostmark” fog mérkőzni a Zseljeznicsárokkal.
Dusan Szilni (Vrsac)—DSC Debeljácsa) 2:1 (2:0). Biró Podgradszki.
DSC—ZTO (Debeljácsa) 14:0 (6:0).

A kiadóhivatal telefonja — 21.
A szerkesztőség telefonja 281.

Tisztviselő özvegye,

ki a törvényszék közelében lakik, kizárólag jobb uriembereknek, havi 600 dinárért étkezést ad (ebéd és vacsora), házon kívül is. Közelebbit: Bajza u. 2. sz. a. 1237

Üzlet kiadás

Novibecsejen (Bánát) a főtéren, galeriás berendezéssel, villannyal ellátott, bármilyen üzletnek alkalmas helyiség, azonnal kiadó. Érdeklődni lehet bármikor

Reperger és Bálintnál 1233
Sztáribecsejen, Fecske-utca 24. szám alatt.

Egy butorozott szoba

lehetőleg a központban, azonnal a kerestetik férfi részére. 1230
Cím a kiadóhivatalban.

Jobb házból való leány

tanulónak fölvetetik

KRENER női fodrásznál 1231
Alekszandrova (Ró) utca 20.

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarrel felülvizsgálat és vasuti szállításhoz eredő mindenemű visszkereket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvosova u. 5.

Garantált 730-as 1235

VACUUM BENZIN kapható

a Vacuum Oil Co d. d. raktárában
ÖZV GUTTMANN JAKABNÉ és FIAI cégénél.

Egy külön bejáratu

butorozott szoba

azonnal kiadó.

Cím a kiadóhivatalban. 1232

Teherautó

3 1/2 tonnás, használt, de kifogástalan állapotban, olcsón eladó.

Berberszki Mita Velikibecskerek, 1217
Kralja Petra trg 3. sz.

la kétszerrafinált fehér

MOTORBENZOL

Nagyobb hajtóereje folytán jelentékeny anyagmegtakarítást, olcsóbb ára révén kétszeres előnyt jelent a benzinnel viszonyítva. Németországban elterjedtebb mint a benzín. Luxusautók, teherautók, valamint minden más benzínmotor hajtásához használható.

Traktoroknak legolcsóbb hajtóolaj

ASTRALIN

Pótolja a benzint és petróleumot. Kifogástalan teljesítmény mellett bámulatosan olcsó árak.

Kapható:

Astra D. D. Velikibecskerek, Zmaj Jovina (Mária Terézia) utca 21. sz. Telefon 267.,

Renner Nandor, valamint a vajdasági fióktelepekről szállítva.

Fióktelepek:

Pancevo,
Vel Kikinda,
Szubotica
Orvenka
Oszijek. 1219

Megrendeléseket Astra D. D. Vel. Becskerek, effektual.

Jókarban levő 1144

4 drb ablak spaletával

(110×220 cm belvilág) jutányos áron
eladó.

Bővebbet Vatrogaszna u. 4. sz. alatt.

Egy-két butorozott szobát

keres konyhahasználattal fiatal házaspár.

Cimeket „BEGA”-hirdető és közvetítőbe kérek leadni. 1234

Mielőtt szükségletet beszerzi,

ne mulassza el dusan felszerelt raktáramat megtekinteni!

Modern üveg- és porcellánkészletek

a legnagyobb választékban,
a dinar magas kurzusa folytán
a legolcsóbb árakon!

IVANITZA FERDINÁND KÁROLY
VELIKIBECSKEREK, ALEKSZANDROVA (FO) UTCA. 1234

Ljubisa Pichert U. Becskerek

Mindennemű aszfaltmunkálatokat Velikibecskerekén és környékén gyári áron vállal.

1013

Uj nagy szőrmedivatáruháza.

Központ: WIEN.

Képviseltek: LEIPZIG, LONDON.

Állandóan nagy raktár a legválogatottabb szőrmeárukból u. m. Persianer, Nutria, ausztráliai és amerikai opossum, Seal-Eletrik, nyul, Brabanter, farkas, kecske, valamint bárányszőrme és

Herzogamerikaiak.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Uj női- és férfikabátok, sálak és boák készítése a legdivatosabb wieni és párisi modellek szerint, wieni árákkal versenyképes árban NETTEL SALO wieni szűcs-mester vezetése mellett. — Szőrme javítása, kabátok átalakítása saját műhelyemben szakképzett munkások által. Kérjük a n. é. közönséget, hogy a javításokat, átalakításokat még a nyár folyamán készíttesse el, mert ekkor jutányosabban készíthetjük. Kiváló tisztelettel:

Nettel és Farkas Noviszád, Kralja Petra u. 27.

Cosulich Cine

hajóival Splitből indulhat

Délamerikába.

Vezérképviselő SHS. részére J. B. Draskovity,
Zagreb. 1089

Velikibecskereki fiók: Kralja Petra trg 4.

Olcsóbb lett a tűzifa!

Egy öl elsőrendű, nagyon szép

bükkhasáb 600 dinár

Előjegyzéseket későbbi szállításra is elfogadok ugyanezen árban, az esetben, ha a megrendelés július 15 ig történik. A fa minősége és rakásolása telepemen megtekinthető. - 1184

Gergely Samu fatereskedő Velikibecskerek
Telefon 246.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Velikibecskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.